

Motion

1978/79: 2706

av Kurt Hugosson m. fl.

med anledning av propositionen 1978/79: 216 om lokalisering av institutet för metodutveckling, forskning och personalutbildning inom den yrkesinriktade rehabiliteringen

Vid behandlingen av regeringens proposition 1978/79: 73 beslöt riksdagen på förslag av arbetsmarknadsutskottet att frågan om lokaliseringen av det centrala institutet för metodutveckling och forskning närmare skulle utredas. Bakgrunden till beslutet var bl. a. motioner som förordat en lokalisering till Göteborg. Riksdagen fattade sitt beslut den 15 mars innevarande år.

Som framgår av den nu avlämnade propositionen, 1978/79: 216, uppdrog regeringen, genom att utfärda tilläggsdirektiv, åt den nya utredningen om yrkesinriktad rehabilitering m. m. (NYR) att även utreda frågan om lokaliseringen av institutet. Detta tilläggsdirektiv kom emellertid två dagar efter det att utredningen verkställt sin "utredning". Handläggningen av riksdagens beslut att frågan — om än skyndsamt — skulle utredas är minst sagt märklig. Eftersom man inom NYR tidigare förutsatt att institutet skulle förläggas till Stockholm är det inte förvånande att även denna "utredningsomgång" resulterat i förslag till en Stockholmslokalisering. Detta utfall är naturligt med hänsyn också till att "utredningen" gjorts under stark tidspress. Signifikativt är också att utredningsmannen, med stark Stockholmsanknytning, icke ansett det nödvändigt att närmare studera lokaliseringsförutsättningarna på andra orter. En Göteborgslokalisering som arbetsmarknadsutskottet också bedömde som realistisk — institutet måste lokaliseras i en ort med universitets- och högskoleinstitutioner — borde ju om utredningen skulle svara upp mot riksdagens intentioner ha lett till att utredningsmannen åtminstone på platsen undersökt förutsättningarna för en lokalisering till Göteborgsområdet. Så har icke skett. Göteborg har dock i skrivelse till utredningen, som också framgår av bilaga fogad till propositionen, redovisat en mängd skäl som talar för en Göteborgslokalisering.

I propositionen framförs tre huvudargument mot en lokalisering av institutet utanför Stockholm: risken för effektivitetsförluster i samband med uppbyggnaden av de regionala arbetsmarknadsinstituterna, kraftigt ökat resande för personalen med därav följande fördyringar av verksamheten samt svårigheter att bereda sysselsättning för personalen vid befintliga enheter i Stockholm som berörs av omorganisationen.

Eftersom den helt dominerande delen av den centrala statliga förvaltningen liksom flertalet av bl. a. de fackliga organisationernas kanslier och näringslivets organisationer är lokaliserade till Stockholm kan de båda senare argumenten åberopas mot varje lokalisering av central förvaltning utanför Stockholm. Varje nytt organ har större eller mindre behov av kontakt med redan etablerad verksamhet samtidigt som det i regel finns tjänstemän vid befintliga myndigheter som kan komma i fråga för anställning vid nyinrättade myndigheter.

NYR:s bedömningar av tidsförlusterna i kontaktarbetet och kostnadsökningarna vid en lokalisering utanför Stockholm — som också accepterats av föredraganden — kan starkt ifrågasättas. Det förutsätts att praktiskt taget lika stor del av personalens tid skall ägnas åt fysisk närvaro på AMS som åt personkontakter på arbetsmarknadsinstitutet (AMI). Detta rimmar illa med riksdagens uttalande att det centrala institutets huvuduppgift skall vara att utöva en samordnande och sammanhållande roll för den metodutveckling och forskning som skall bedrivas vid arbetsmarknadsinstitutet. Rimligen bör en sådan inriktning av verksamheten innebära att merparten av kontaktarbetet riktas mot AMI. I annat fall har NYR i sitt arbete med organisationen av det centrala institutet gjort olämpliga avgränsningar mellan institutets och AMS arbetsuppgifter.

I såväl utredningsrapporten som propositionen har man bortsett från att kontakterna med arbetsmarknadsverket nödvändigtvis inte till 100 % måste ske med AMS. En större länsarbetsnämnd, som den i Göteborg, torde ha resurser och kompetens att fylla delar av det kontaktbehov som finns mellan institutet och arbetsmarknadsverket.

I beskrivningen av de problem som skulle drabba kontaktarbetet vid en lokalisering utanför Stockholm har man helt blundat för de möjligheter som finns att vid en Göteborgslokalisering ersätta mycket av kontakterna med forskningsinstitutioner i Stockholm med kontakter med organ i Göteborgsregionen. De unika fördelar som finns i Göteborg, t. ex. i form av Projekt Lindholmen AB, behandlas inte alls i propositionen. Inte heller diskuterar vare sig NYR eller föredraganden de positiva effekter som ligger i att en Göteborgslokalisering skulle innebära att forsknings- och utvecklingsverksamhet på ytterligare en ort utöver Stockholm knyts hårdare till det centrala institutet. Inte minst gäller detta de "rörliga resurser" som förutsätts komplettera basorganisationen.

Det centrala institutets uppgifter i fråga om personalutbildningen vid AMI förbigås i stort sett helt i både NYR:s utredning och i propositionen. Erfarenheter av och resurser för personalutbildning som direkt kan tillgodogöras i det centrala institutet finns i hög grad i Göteborg genom den utbildning inom området som hittills drivits av bl. a. lärarhögskolan i Mölndal, psykotekniska institutet i Göteborg AB och PA-rådet i Göteborg. På liknande sätt har både NYR och föredraganden bortsett från att det i Göteborg finns ett antal personer — både sådana som direkt

berörs av omorganisationen och sådana som står utanför denna — som kan komma i fråga för befattningar vid det centrala institutet.

Sammantaget innebär de ovan påpekade bristerna i utredningsarbetet att propositionen starkt överbetonar de negativa sidorna och undervärder fördelarna av en lokalisering av det centrala institutet till Göteborg. Den angivna kostnadsökningen på 50 % vid en lokalisering utanför Stockholm bygger följaktligen också på felaktiga utgångspunkter.

På liknande sätt har föredraganden överbetonat de problem som ligger i att ett "utlokaliserat" centralt institut skulle få svårt att spela en samordnande roll i uppbyggnaden av AMI. Det har inte bevisats att ett Göteborgslokaliserat institut skulle behöva nämnvärt längre uppbyggnadstid än ett institut i Stockholm. Även om detta skulle vara fallet saknar detta i stort sett betydelse i sammanhanget, eftersom det centrala institutets huvuduppgift aldrig angetts vara att svara för uppbyggnaden av AMI. Bedömningarna av institutets verksamhetsförutsättningar och effektivitet måste rimligen avse det skede då såväl AMI som det centrala institutet byggts upp och funnit sina arbetsformer.

Sammanfattningsvis anser vi att ett metodutvecklings- och forskningsinstitut lokaliserat till Göteborg mycket väl kan fullgöra de arbetsuppgifter som enligt riksdagens beslut skall åvila institutet. En lokalisering till Stockholm är inte nödvändig för att institutet skall kunna fullgöra sina arbetsuppgifter.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi

1. att riksdagen vid behandlingen av propositionen 1978/79: 216 beslutar att institutet för metodutveckling, forskning och personalutbildning inom den yrkesinriktade rehabiliteringen lokaliseras till Göteborg,
2. att riksdagen — därest yrkande 1 avslås — i stället beslutar avslå propositionen 1978/79: 216 och hos regeringen begär att en ny utredning i lokaliseringsfrågan verkställs och att frågan därefter på nytt underställs riksdagen.

Stockholm den 17 maj 1979

KURT HUGOSSON (s)

PER BERGMAN (s)

JAN BERGQVIST (s)

EVERT SVENSSON (s)

HILDING JOHANSSON (s)

RUNE CARLSTEIN (s)

LISA MATTSON (s)

DORIS HÅVIK (s)

KARL-ERIK SVARTBERG (s)

WIVI-ANNE RADESJÖ (s)

OWE ANDRÉASSON (s)